

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

11 decembrie 2019

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte – Timofti Vladimir,

Judecători – Boico Victor, Toma Nadejda,

a examinat, fără citarea părților, în baza materialelor cauzei, admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de către procurorul-șef al Procuraturii de circumscripție Cahul, Calendari Dumitru, împotriva deciziei Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 24 ianuarie 2019, în cauza penală în privința lui

Bloț Tatiana XXXXX, născută XXXXX.

Termenul de examinare a cauzei:

prima instanță: 17.07.2018 – 28.11.2018

instanța de apel: 18.12.2018 – 24.01.2019

instanța de recurs ordinar: 27.06.2019 – 11.12.2019

Procedura prevăzută de art. 431 alin. (1) pct. 1¹) Cod de procedură penală, legal executată.

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătoriei Cahul, sediul Taraclia din 28 noiembrie 2018, Bloț Tatiana a fost recunoscută vinovată de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 287 alin. (1) Cod penal și i s-a stabilit pedeapsa sub formă de 200 ore muncă neremunerată în folosul comunității.

S-a respins cerința procurorului referitor la încasarea din contul inculpatei Bloț Tatiana a cheltuielilor de judecată în sumă de 448 lei.

2. În sentință, prima instanță a constatat că: la XXXXX, aproximativ la ora XXXXX, Bloț Tatiana, aflându-se pe terenul de joacă a copiilor, situat pe str. XXXXX, s. XXXXX, r-nul XXXXX, în cadrul conflictului apărut cu Țolov Elena, petrecut în prezența lui Bloț Adam, Duminica Elena și a altor locuitori, din intenții huliganice, încălcând ordinea publică, a început să se exprime în adresa lui Țolov Elena cu cuvinte necenzurate. După care, urmărind intenția aplicării violenței față de persoane, a împins-o pe Țolov Elena, de la ce ultima a căzut la pământ, cauzându-i astfel dureri fizice. În continuare la observațiile lui Bloț Adam, care i-a luat apărarea lui Țolov Elena, în încercarea de a curma acțiunile ilegale ale inculpatei Bloț Tatiana,

ultima reacționând agresiv, i-a aplicat lui Bloț Adam cu palma o lovitură în față, cauzându-i astfel leziuni sub formă de excoriație pe nas, care se califică ca vătămare neînsemnată.

3. Sentința a fost atacată cu apel la 12 decembrie 2018, de către procurorul în Procuratura raionului Taraclia, Chirnev Boris prin care a solicitat casarea sentinței în partea respingerii cerinței procurorului privind încasarea cheltuielilor judiciare, și emiterea în partea dată a unei noi sentințe, prin care a încasa de la inculpata Bloț Tatiana în favoarea statului cheltuielile judiciare în mărime de 576 lei achitate de IP Taraclia pentru producerea Actelor de cercetare medico-legală a leziunilor corporale lui Bloț Adam (128 lei) și Țolov Elena (128 lei) și a Raportului de expertiză medico-legală a leziunilor corporale lui Bloț Adam nr. XXXXX din 12.06.2018 (320 lei).

3.1. În motivarea cererii de apel, procurorul a menționat că:

- plata întârziată a cheltuielilor judiciare e legată de motive care nu depind de IP, de ordine și mecanismul de reglementare reciprocă, stabilită de stat între instituții de expertiză judiciară și organele de poliție, adică mijloacele financiare sub formă de cheltuieli judiciare, de regulă se transferă de poliție către instituția de expertiză odată în trimestru sau în semestru printr-o plată unică pe câteva/multe cazuri penale;

- nici la faza de urmărire penală și nici în cadrul judecării cauzei, inculpata nu a achitat cheltuielile judiciare în sumă de 576 lei, de asemenea nu a fost stabilit faptul că inculpata Bloț Tatiana se află în imposibilitate de a achita cheltuielile de judecată ori că achitarea acestora ar putea influența substanțial asupra situației ei materiale;

- inculpata nu corespunde nici unei condiții menționate în art. 229 alin. (3) Cod de procedură penală, privind eliberarea de la plata cheltuielilor judiciare, astfel, urmează de a suporta cheltuielile judiciare, adică de a recupera statului mijloacele financiare cheltuite.

4. Prin decizia Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 24 ianuarie 2019, apelul procurorului a fost respins, cu menținerea sentinței fără modificări.

4.1. În motivarea soluției, instanța de apel a menționat că, prima instanță corect a stabilit circumstanțele de fapt și de drept și întemeiat a ajuns la concluzia că, din probele administrate la dosar și cercetate rezultă cu certitudine vinovăția inculpatei Bloț Tatiana în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 287 alin. (1) Cod penal, după indicii: huliganism, adică acțiunea intenționată, care încalcă grosolan ordinea publică, săvârșită cu aplicarea violenței asupra persoanelor, precum și acțiuni care, prin conținutul lor se deosebesc printr-o obrăznicie deosebită.

Instanța de apel a notat că prima instanță întemeiat a respins cerința acuzatorului de stat privitor la încasarea cheltuielilor judiciare pentru efectuarea expertizei judiciare din contul inculpatei Bloț Tatiana în mărime de 576 lei, invocând că cheltuielile suportate în cadrul urmăririi penale în vederea demonstrării vinovăției inculpatei Bloț Tatiana în comiterea infracțiunii imputate, prin numirea expertizelor medico-legale, reprezintă cheltuieli judiciare ce sunt achitate din bugetul statului.

De asemenea instanța de apel a considerat că argumentele procurorului precum că statul pentru asigurarea bunei desfășurări a procesului penal a suportat cheltuieli, care urmează a fi recuperate din contul inculpatului, urmează a fi respinse ca neîntemeiate, deoarece procurorul nu a prezentat probe că această sumă a fost achitată de către organul de urmărire penală.

Instanța de apel a concluzionat că nu poate fi reținută referința procurorului cu trimitere la art. 229 alin. (3) Cod de procedură penală, deoarece la materialele dosarului este anexat un certificat eliberat de Primăria s. Balabanu, r-nul Taraclia din care rezultă că inculpata Bloț Tatiana are la întreținere doi copii minori, iar din caracteristica eliberată de inspectoratul superior de sectorul nr.1 al IP Taraclia, rezultă că aceasta nu este angajată în câmpul muncii, și unica sursă de existență sunt alocațiile sociale, iar în situația în care din contul inculpatei Bloț Tatiana ar fi încasată suma de 567 lei solicitată de procuror cu titlu de cheltuieli judiciare, ar influența substanțial situația materială a copiilor minori aflați la întreținerea acesteia.

Astfel, instanța de apel a conchis că în temeiul art. 51 alin. (2) pct. 2) Cod de procedură penală, procurorul este în drept să pornească o acțiune civilă împotriva învinuitului, inculpatului sau a persoanei care poartă răspundere materială pentru fapta învinuitului, inculpatului: în interesele statului, pe când la caz procurorul nu a înaintat o acțiune civilă împotriva inculpatei Bloț Tatiana.

5. Decizia instanței de apel din 24 ianuarie 2019, pronunțată integral la *25 februarie 2019*, a fost atacată cu recurs ordinar de către procurorul-șef al Procuraturii de circumscripție Cahul, Calendari Dumitru, la *28 februarie 2019*, prin care, invocând temeiurile prevăzute de *art. 427 alin. (1) pct. 6)* Cod de procedură penală, a solicitat casarea deciziei în partea soluției privind cheltuielile judiciare cu remiterea cauzei la rejudecare, în alt complet de judecată.

5.1. În motivarea recursului ordinar, procurorul a menționat că:

- instanțele nu au luat în considerație că la finisarea procesului penal, se solicită restituirea cheltuielilor statului, cheltuieli care au fost suportate din cauza comiterii de către inculpați a infracțiunilor;

- orice prejudiciu cauzat fie persoanei fizice/juridice sau statului trebuie să fie reparat;

- cheltuielile legate cu efectuarea expertizelor judiciare sunt cheltuieli în legătură cu efectuarea acțiunilor procesuale în cauza penală – expertiza judiciară;

- instanța de apel în motivarea respingerii apelului procurorului a menționat prevederile art. 143 alin. (2) Cod de procedură penală, însă aceste prevederi nu existau la data comiterii infracțiunii și a judecării cauzei penale, deoarece au fost abrogate la 09.02.2018 prin Legea nr. 316 din 22.12.2017;

- cheltuielile judiciare în cauză nu pot constitui obiectul unei acțiuni civile și instanța de apel a comis o eroare gravă de fapt, considerând că cheltuielile judiciare trebuie să fie încasate de la inculpată prin înaintarea acțiunii civile;

- instanța de apel nu a soluționat corect chestiunea legată cu cheltuielile judiciare.

6. Referințe asupra recursului declarat, nu au fost depuse.

7. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal constată că acesta este inadmisibil, din următoarele considerente.

Potrivit dispoziției art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel doar în cazurile stipulate în acest articol.

Conform art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs, examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, în camera de consiliu, este în drept să decidă inadmisibilitatea acestuia în cazul în care constată că recursul declarat este vădit neîntemeiat.

În conformitate cu art. 422 Cod de procedură penală, termenul de atac cu recurs a deciziei instanței de apel este de 30 de zile de la data pronunțării deciziei. La caz se constată că procurorul a declarat recurs în termenul legal prevăzut.

Din textul recursului Colegiul penal constată că, recurentul a indicat în calitate de temei pentru recurs art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, expunându-și dezacordul cu decizia instanței de apel privind soluționarea cererii de încasare a cheltuielilor judiciare.

Sub acest aspect Colegiul penal consideră că, recurentul în susținerea temeiului de drept indicat, nu a adus o argumentare suficientă ce ar impune necesitatea casării deciziei instanței de apel în această parte, or, instanța s-a expus argumentat și motivat asupra cerinței părții acuzării cu privire la încasarea din contul inculpatei a cheltuielilor judiciare, solicitare ridicată spre soluționare și în prezentul recurs ordinar, bazându-și soluția privind respingerea apelului procurorului în această parte, pe prevederile alin. (1), (3), art. 227 alin. (1), pct. 2), art. 143 Cod de procedură penală, iar instanța de recurs ordinar, în virtutea corectitudinii acestei motivări, pentru a evita repetări inutile, o acceptă și o însușește, fapt ce vine în corespundere cu jurisprudența constantă a CtEDO.

În acest sens, Colegiul penal face trimitere la pct. 37 a hotărârii în cauza *Albert vs. România* din 16.02.2010, în care s-a statuat că, art. 6 §1 din CEDO, deși obligă instanțele să-și motiveze deciziile, nu poate fi interpretat ca impunere de a da un răspuns detaliat pentru fiecare argument (*cauza Van de Hurk vs Olanda, 19 aprilie 1994, pct. 61*), cu toate acestea noțiunea de proces echitabil necesită ca o instanță internă, fie prin însușirea motivelor furnizate de o instanță inferioară, fie printr-un alt mod, să examineze chestiunile esențiale supuse atenției sale.

Colegiul penal apreciază critic alegațiile recurentului cu privire la faptul că, instanța de apel la examinarea cauzei, nu a ținut cont de prevederile art. 385 alin. (1) pct. 14) și art. 397 pct. 5) Cod de procedură penală în coroborare cu art. 229 alin. (1) Cod de procedură penală, or, instanța de apel a reținut corect circumstanțele suportării cheltuielilor judiciare, care nu urmează a fi puse în sarcina inculpatei, întrucât acestea sunt puse pe seama statului prin intermediul organelor de resort care pornesc urmărirea penală și sunt cheltuieli evidente și necesare în vederea constatării faptei infracționale, dar nu cheltuieli suplimentare suportate de către organul de urmărire penală.

Atât timp cât statul are obligația, în sensul art. 6 CEDO, de a dovedi vinovăția persoanei trasă la răspundere penală în conformitate cu prevederile art. 24, 56 Cod de procedură penală, prin intermediul agenților săi, care la rândul lor, conform art. 96, 97 Cod de procedură penală, au sarcina probațiunii, legea penală îi garantează acuzatului dreptul la prezumția nevinovăției prin prisma art. 8 Cod de procedură penală, liberându-l de obligația de a-și demonstra nevinovăția, raționament care își găsește aplicabilitate și în raport cu orice chestiune conexă, necesară pentru demonstrarea vinovăției inculpatei, cum este efectuarea la caz a actelor de cercetare medico-legală a leziunilor corporale lui Bloț Adam (128 lei) și

Țolov Elena (128 lei) și a raportului de expertiză medico-legală a leziunilor corporale lui Bloț Adam nr. XXXXX din 12.06.2018 (320 lei).

Astfel, dispunerea de către organul de urmărire penală a efectuării expertizelor, a fost o acțiune indispensabilă procesului penal, or, la acea etapă inculpata beneficia de prezumția nevinovăției, care o libera de obligația de a-și demonstra nevinovăția, așadar ultima neavând careva îndatoriri pecuniare față de dispozițiile și acțiunile organului de urmărire penală, care în virtutea legii are obligația de a acumula probe pentru stabilirea adevărului pe caz, iar punerea în sarcina persoanei recunoscute vinovate de comiterea unei infracțiuni, a achitării cheltuielilor judiciare pentru acțiunile organului de urmărire penală, nu poate fi reținută atât timp cât legea procesual-penală reglementează clar și explicit acest aspect, având un efect imperativ.

În aceste condiții, Colegiul penal, consideră că nu este incident în speță, cazul de casare invocat de către recurent ce ar servi drept temei de implicare a instanței de recurs în sensul casării deciziei contestate în partea dispoziției referitoare la cheltuielile judiciare.

Din considerentele expuse, Colegiul penal statuează că, argumentele invocate de recurent sunt nefondate, ceea ce impune concluzia privind inadmisibilitatea recursului ordinar, ca fiind vădit neîntemeiat.

8. În conformitate cu art. 432 alin. (1), (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE:

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de către procurorul-șef al Procuraturii de circumscripție Cahul, Calendari Dumitru, împotriva deciziei Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 24 ianuarie 2019, în cauza penală în privința lui *Bloț Tatiana XXXXX*, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată la 24 ianuarie 2020.

Președinte

Timofti Vladimir

Judecători

Boico Victor

Toma Nadejda